

trzciny, tworzących tylko w jednym z rogów zbiornika szerszy półwysep szuwarów złożony poza trzcina także z pałki wodnej i innej roślinności bagiennej. Na tym samym kompleksie stawów parę hełmiatek notowano w tym sezonie już wcześniej, w dniach 21.04. i 10.05. Prawdopodobnie tę samą rodzinę obserwowano jeszcze dwukrotnie w dniach 14.07. i 22.08.2003. W tym ostatnim przypadku widziano stado 10 ptaków, wśród których była dorosła samica i 9 lotnych, tegorocznych młodych. Jest to pierwszy udokumentowany przypadek lęgu hełmiatki na terenie Ziemi Łódzkiej.

Występowanie hełmiatki w Europie ma charakter wybitnie plamowy, a kolonizacja jej centralnej części przez ten gatunek rozpoczęła się dopiero w ostatniej dekadzie XIX wieku. Mapa zasięgu hełmiatki w tej części kontynentu składa się z szeregu izolowanych grup stanowisk, zasiedlanych często przez niewielką liczbę par (Berndt 1997). W Polsce po raz pierwszy pewny lęg tego gatunku odnotowano w 1968 na jeziorze Łuknajno na Pojezierzu Mazurskim. Od tego czasu gniazdowanie hełmiatki rejestrowano na wielu stanowiskach, jednak tylko niektóre z nich: jezioro Łuknajno, stawy Łęczczak i Wielikąt k. Raciborza oraz stawy w dolinie Baryczy, były zasiedlane dość regularnie (Tomiałojć 1990, Bukaciński, Jabłoński 1992, Szlama i Majewski 1998).

LITERATURA

- BERNDT R. K. 1997. Red-crested Pochard. In: HAGEMEIJER W. J. M., BLAIR M. J. (Eds.). The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T&AD Poyser, London.
- BUKACIŃSKI D., JABŁOŃSKI P. 1992. Awifauna lęgowa jeziora Łuknajno i terenów przyległych w latach 1982-1987. Not. Orn. 33, 1-2: 5-46.
- SZLAMA D., MAJEWSKI P. 1998. Ptaki rezerwatu Łęczczak koło Raciborza. Not. Orn. 39, 1: 1-11.
- TOMIAŁOJĆ L. 1990. Ptaki Polski. Rozmieszczenie i liczebność. PWN, Warszawa.

Summary

In 2003 a female Red-crested Pochard with 9 nestlings was observed on the fish ponds Sarnów nearby Łódź.

Michał Przybycin, Paweł Przybycin

STANOWISKO PRZEPIÓRKI *COTURNIX COTURNIX* W PRZYDOMOWYM OGRÓDKU

Locality of the Quail *Coturnix coturnix* in a house garden

W dniach 25.05 – 22.06.2002 r. stwierdzono samca przepiórki *Coturnix coturnix* odzywającego się głosem tokowym z około czteroarowego zagonu lucerny w przydomowym ogródku w Starym Mieście koło Konina. Ptak wykazywał umiarkowaną aktywność głosową w ciepłe wieczory od zachodu słońca do około północy.

Stanowisko zlokalizowane było w centrum podmiejskiej miejscowości o charakterze osiedla domków jednorodzinnych. Poszczególne działki o powierzchniach rzędu 20 arów oddzielone są od siebie płotami i metalowymi siatkami o wysokości 1,5 – 1,7 m. Teren użytkowany jest rekreacyjnie (regularnie koszone trawniki, uprawy roślin dekoracyjnych, drzewa i krzewy iglaste) i użytkowo (podwórza, budynki gospodarcze i mieszkalne, drzewa i krzewy owocowe, warzywniki). Działki graniczą z pasem zadrzewienia porastającego brzegi rzeki Powy. Teren jest często penetrowany przez ludzi, psy i koty. Najbliższe zabudowania graniczą z zagonem lucerny, z którego odzywał się samiec przepiórki. W odległości ok. 50 m od opisywanego stanowiska przebiega szosa o dużym natężeniu ruchu. Najbliższe otwarte tereny uprawne znajdują się około 200 m od miejsca obserwacji.

Opisane stanowisko zasługuje na uwagę ze względu na nietypową lokalizację. Gatunek ten zasiedla bowiem otwarte przestrzenie: pola (szczególnie uprawy zbożowe, motylkowe i okopowe), a także łąki, torfowiska i ugory – te ostatnie również w miastach (Bednorz et al. 2000, Dyrzcz et al. 1991, Hagemeyer i Blair 1997, Jermaczek et al. 1995, Snow i Perrins 1998, Tomiałojć i Stawarczyk 2003).

LITERATURA

- BEDNORZ J., KUPCZYK M., KUŹNIAK S., WINIECKI A. 2000. Ptaki Wielkopolski. Monografia faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.
- DYRCZ A., GRABIŃSKI W., STAWARCZYK T., WITKOWSKI J. 1991. Ptaki Śląska. Monografia faunistyczna. Uniwersytet Wrocławski, Wrocław.
- HAGEMEIJER W. J. M., BLAIR M. J. (Eds.) 1997. The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance. T&AD Poyser, London.
- JERMACZEK A., CZWAŁGA T., JERMACZEK D., KRZYŚKÓW T., RUDAWSKI W., STAŃKO R. 1995. Ptaki Ziemi Lubuskiej. Monografia faunistyczna. Wyd. Lubuskiego Klubu Przyr., Świebodzin.
- SNOW D. W., PERRINS C. M. (Eds.) 1998. The Birds of the Western Palearctic. Concise Edition. Oxford University Press.
- TOMIAŁOJĆ L., STAWARCZYK T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP "pro Natura". Wrocław.

Summary

Between 25 May and 22 June 2002 we found of the singing male Quail *Coturnix coturnix* in ca. 4-ares lucerne plot in the house garden near Konin (central Poland). The nearest open grounds were found about 200 m from this place. This is untypical breeding site for this species.